

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึง แนวทางการบริหารจัดการปัญหาสุขภาพจิตในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษากับครู ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการศึกษาตามลำดับหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 158 คน จาก 79 โรงเรียน

1.2 ครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 1,582 คน จาก 79 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาได้จากการสุ่มจากประชากรโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้จำนวน 113 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายตามอำเภอและโรงเรียนตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2.2 ครูได้จากการสุ่มจากประชากรโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน ได้จำนวน 310 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายตามอำเภอและโรงเรียนตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ซึ่งรายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่างปรากฏดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปีการศึกษา 2552
จำแนกตามอำเภอ

ที่	อำเภอ	จำนวน โรงเรียน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง		
			ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	รวมทั้งสิ้น
1	อำเภอนางรอง	14	28	423	19	53	72
2	อำเภอละหานทราย	15	30	254	20	52	72
3	อำเภอหนองกี่	13	26	230	18	51	69
4	อำเภอปะคำ	12	24	224	18	51	69
5	อำเภอหนองหงส์	13	26	192	18	51	69
6	อำเภอโนนสุวรรณ	3	6	69	6	15	21
7	อำเภอโนนดินแดง	3	6	46	6	15	21
8	อำเภอเฉลิมพระเกียรติ	6	12	144	8	22	30
	รวม	79	158	1582	113	310	423

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยลักษณะข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check Lists) จะมีคำตอบให้กาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ()

ตัวอย่าง

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

() ผู้บริหารสถานศึกษา

() ครู

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับครูเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการปัญหาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งคำถามครอบคลุมเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการปัญหาเสพติด ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการ ด้านการดำเนินการ ด้านการให้ความร่วมมือ ด้านการประเมินผล และด้านนำผลการปฏิบัติสู่การปรับปรุง แบ่งเป็น 5 ช่วง คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () แบบสอบถามโดยในแต่ละช่วงมีค่าในระดับการปฏิบัติดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง มีมีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ข้อ	การปฏิบัติการบริหารจัดการปัญหาเสพติด	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
0	ด้านการเตรียมการ การสำรวจแนวทางในการบริหารจัดการปัญหา ยาเสพติด	✓				
0	การเตรียม เอกสาร ความรู้ในการบริหาร จัดการปัญหาเสพติด		✓			
0	การแต่งตั้งคณะกรรมการที่รับผิดชอบในด้าน การเตรียมการ		✓			

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด (Open Form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นที่นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้วเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการปัญหาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารตำรา บทความและรายงานการวิจัย เป็นการศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีแนวคิด หลักการที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารจัดการปัญหาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เป็นหลักในการสร้างคำถามสำหรับวัดระดับความต้องการของผู้บริหาร โรงเรียนกับครู เพื่อกำหนดของเรื่องที่ศึกษาและขอบเขตของเครื่องมือ

2.2 นำข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างเป็นแบบสอบถาม

2.3 นำเสนอร่างแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ และคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ทำการตรวจสอบ เพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุม ตรงสภาพ และการหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ผู้เชี่ยวชาญที่ทำการตรวจสอบ ได้แก่

2.3.1 นายศราวุธ ขุนนอก คุรุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหูก้านบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2.3.2 นายสมบัติ สว่างศรี คุรุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านรูปแบบของวิทยานิพนธ์

2.3.3 นางสาวพิชชา นันทวิเขตพงษ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศส.ม.) สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ตำแหน่งครูโรงเรียนนางรอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการประมวลผลและสถิติ

2.4 นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบ แก้ไข จากผู้เชี่ยวชาญ และกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ทำการตรวจสอบ มาปรับปรุงแก้ไขและเสนอให้คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

2.5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษากับครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยหาอำนาจจำแนกรายชื่อ

2.6 หาค่าอำนาจจำแนก โดยวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายข้อหาค่าคะแนนเฉลี่ยและ

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนแต่ละข้อ ทั้งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ทดสอบความแตกต่างโดยใช้ t-test ที่ระดับนัยสำคัญ .05 หรือถ้าค่า t มีค่า 1.75 ขึ้นไปถือว่ามีอำนาจจำแนกสูง ผลปรากฏว่าผ่านเกณฑ์ทุกข้อ โดยมีค่า t อยู่ระหว่าง 3.992-6.783 ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับที่ .9944 ซึ่งมีค่าสูงและผ่านเกณฑ์ ที่สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ประสานงานกับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์เพื่อขอหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ผ่านไปยังผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัยกับครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. รวบรวมแบบสอบถามที่ตอบเสร็จเรียบร้อย เพื่อนำมาวิเคราะห์
3. กรณีไม่ได้รับแบบสอบถามครบตามกำหนด ผู้วิจัยติดตามด้วยตัวเอง
4. แบบสอบถามจำนวน 423 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้ จำนวน 423 ฉบับ

คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแล้วบันทึกข้อมูล
4. ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการดังนี้

1. การศึกษาสภาพภาพของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percent) เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ

2. การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับครูเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการปัญหาเสพติดของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับครูเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการปัญหาเสพติดที่มีต่อการบริหารจัดการปัญหาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 วิเคราะห์ด้วยค่า Independent Samples t-test กำหนดค่าสถิติที่ระดับความนัยสำคัญ .05

4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับครูเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการปัญหาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ที่มีต่อการบริหารจัดการปัญหาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ้ ((Scheffé) กำหนดค่าสถิติที่ระดับความนัยสำคัญ .05

6. ข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ เสนอข้อมูลตารางประกอบคำอธิบาย

7. เกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (Mean) กำหนดขอบเขตค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 100)

- 4.51-5.00 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.51-4.50 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 2.51-3.50 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.51-2.50 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1.00-1.50 มีมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 การหาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้อัตราส่วนวิกฤติ t เป็นรายข้อตามวิธีของ t -test มีสูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2541 : 260)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2 + S_L^2}{n}}}$$

เมื่อ	\bar{X}_H	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนสูง
	\bar{X}_L	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
	S_H^2	แทน ความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนสูง
	S_L^2	แทน ความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
	n	แทน จำนวนในกลุ่มสูงและต่ำที่นำมาวิเคราะห์
	t	แทน ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

1.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) มีสูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2541 : 260)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	n	แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	S_i^2	แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	S_t^2	แทน ความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน จำนวนของข้อมูล

2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	$S.D.$	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X^2$	แทน ผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Samples)

โดย t-test เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับครูเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการปัญหาเสพติดของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อแนวทางการบริหารจัดการปัญหาเสพติด มีสูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 326)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{\sigma_1^2}{N_1} + \frac{\sigma_2^2}{N_2}}}$$

เมื่อ	\bar{X}_1	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	\bar{X}_2	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	σ_1^2	แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	σ_2^2	แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	N_1	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	N_2	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	t	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงแบบ t

3.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับครูเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อการบริหารจัดการปัญหาเสพติด จำแนกตามประสบการณ์ มีสูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2541 : 330)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าการแจกแจงของ F
 MS_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
 MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

3.3 เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แล้วจะใช้วิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ตามวิธีการของเซฟเฟ้ ((Scheffé) มีสูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2541 : 332)

$$CV_d = \sqrt{(K-1)(F^*)(MS_{within})(2/n)}$$

เมื่อ K แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 F^* แทน ค่า F ที่เปิดจากตาราง (Critical value)
 MS_{within} แทน ค่า Mean square within group
 n แทน จำนวนตัวอย่างทั้งหมด